

REPUBLIKA HRVATSKA
OKRUŽNI SUD POŽEGA

Republika Hrvatska
OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO
POŽEGA

Prilijeno:	25-03-1993	K. 17/93-8
Org. jed.	Broj	
	41-119/92-11	

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE

Okružni sud u Požegi u vijeću sastavljenom od sudaca ovega suda Branimira Miljevića, kao predsjednika vijeća i Ljiljane Stirner, kao člana vijeća, te sudaca porotnika Djure Demljanovića, Josipa Valinčića i Adama Buhelca, kao članova vijeća uz sudjelovanje zapisničara Ivanku Stastny, u krivičnom predmetu protiv MARKA ŽIVKOVIĆA, iz Stare Gradiške, a zbog krivičnog djela iz članka 142. stavak 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (OKZH), nakon dana 29. travnja 1993. godine održane javne glavne rasprave poveodom optužnice Okružnog JT Požega br. KT 49/92 od 26. veljače 1993. godine, u nenazočnosti optuženika, a u nazočnosti Vlade Nepehala, zamjenika Okružnog JT Požega, te Željka Tira, branitelja optuženika, odvjetnika iz Požege istog dana je donio i javno objavio sljedeću

P R E S U D U

Optuženik MARKO ŽIVKOVIĆ, sin Georgija rođen 8. svibnja 1952. godine u Staroj Gradiški, općina Nova Gradiška, s prebivalištem u Staroj Gradiški, Naselje P-4, osuđivan, sada nepoznata prebivališta

k r i v j e

Što je:

u vremenskom razdoblju između mjeseca kolovoza i mjeseca prosinca 1991. godine u bivšem KPD Stara Gradiška u Staroj Gradiški i u mjestu Gornji Varoš, kao pripadnik nelegalne milicije tzv. "SAO Krajina", kršeći odredbe ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba, za vrijeme rata, osobno mučio, maltretirao i nanosio ozljede civilnim osobama u Gornjem Varošu i zatočenim u KPD Stara Gradiška i to: uhitio Viktora Mihajlinovića, zadavši mu teške tjelesne povrede izbijanjem dva zuba, te ga re-
zao nožem po želu, uhitio Matiju Filjevića iz Gornjeg Varoša i odveo ga u KPD Stara Gradiška gdje je bio zatočen 52 dana, uhitio Željka Grladinovića u Staroj Gradiški, odveo ga u KPD gdje je bio zatočen 38 dana pri

- 2 -

K. 17/93-B

čemu ga je maltretirao, udarao i tukao rukama i nogama, te je s grupom uniformiranih osoba, a kao vođa grupe pljačkao imovinu civilnog stanovništva u Gornjem Varešu,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava, za vrijeme oružanog sukoba mušio, hapsio, nečovječno postupao, nanosio patnje i povrede tjelesnog integriteta i zdravlja civilnom stanovništvu, te pljačkao njihovu imovinu,

čime je počinio krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratni zločin protiv civilnog stanovništva označeno i kažnjivo po članku 142. stavak 1. OKZH,

pa se temeljem članka 142. stavak 1. OKZH

o s u d j u j e

na kaznu zatvora u trajanju od 11 (jedanaest) godina.

Temeljem članka 98. stavak 1. Zakona o krivičnom postupku (ZKP) optuženik je dužan naknaditi troškove krivičnog postupka u iznosu od 51.000.- (pedesetjednetisuća) HRD, te paušalni iznos od 5.000.- (pettisuća) HRD.

Obrascloženje

Optužnicom od 26. veljače 1993. godine Okružno JT Požega stavilo je na teret Marku Živkoviću krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. OKZH.

Na glavnoj raspravi tužiteljstvo je ostalo kod ranije pravne kvalifikacije djela jedino je zamjenik Okružnog JT djelom izmijenio činjenični opis.

Optuženik Marko Živković je nedostupan državnim organima Republike Hrvatske, pa je izvanraspravno vijeće ovog suda svojim rješenjem od 3. ožujka 1993. godine na prijedlog Okružnog JT Požega riješilo da se optuženiku sudi u nenazočnosti.

U dokaznom postupku sud je saslušao na glavnoj raspravi svjedoke Viktora Mihajlinovića, Matiju Piljevića, Ružicu Piljević, Milevu Matokanović, Iliju Bukvića, Živka Guberovića i Zeljka Grladinovića. Po prijedlogu stranaka pročitana je iskaz Miodraga Novakovića, te je izvršen uvid u isvod iz kaznene evidencije i imovno stanje za optuženika Marka Živkovića.

Svjedok Viktor Mihajlinović saslušan kako u istražnom postupku tako i na glavnoj raspravi iskazao je da je rođen u Gornjem Varešu gdje je i živio s tim što je radio na "Ciglani" u Bos. Gradiški. Prije agresije na Hrvatsku. Učlanio se u HDZ. Po okupaciji sela Donji Vareš u Bos. Gradiški ga je osobno uhapsio optuženik Marko Živković. U trenutku kada ga je hapsio nosio je maskiranu uniformu sa oznakom "Milicija SAO Krajine". Već pri samom hapšenju udario ga je šakom u glavu, iskamarno ga, pri čemu mu je izbio dva zuba. U samici u KPD-u optuženik ga je osobno mučio na razne načine. Tako ga je porezao nožem po čelu prijeteci da će mu na čelu urediti šahovnicu. U zatvoru ga je nastavio maltretirati tako da ga je tukao i pendrekom po leđima.

Svjedok Matija Filjević iskazao je da je on nakon okupacije Gornjeg Vareša ostao u selu. Bio je član izvršnog odbora HDZ-a. Prva dva mjeseca okupacije nitko ih nije dirao međjutim 18. listopada 1991. godine kada je brzo kukuruz došao je Marko Živković sa skupinom ljudi koje je on predvodio i tom prilikom je uhitio svjedoka. Odveden je u KPD Stara Gradiška gdje je bio zatočen 52 dana, a nakon toga je prebačen u zatvor u Okučane gdje je bio još 18 dana. Marko Živković kojeg je osobno poznavao njega nije tukao, međjutim vidio je kako Marko Živković tuče druge ljude.

Kućica Filjević iskazala je da ona poznaje Marka Živkovića. 18. listopada 1991. godine dok su brali kukuruz Marko Živković je došao kombijem sa još trojicom ljudi i uhapsio je njezinog supruga. Također je Marko Živković nakon hapšenja njezinog supruga došao sa grupom ljudi u dva oklopnjaka. Istjerali su ljude iz kuće i kuće pljačkali i pri tome jednu kuću zapalili. Koliko je mogla vidjeti Marko Živković je bio vođa te grupe ljudi.

Svjedok Mileva Matokanović iskazala je da je njezin suprug uhapšen u Donjoj Vareši. Tražeći supruga sreća se sa Markom Živkovićem koji je bio obučen u SNB uniformu sa oznakama "SAO Krajine".

Svjedok Ilija Bukvić iskazao je da je njemu poznato da je Marko Živković kojeg osobno pozna u Staroj Gradiški bio kao pripadnik "Milicije" SAO Krajina" i da je vidio kako naveder sa svojim ljudima ide u akciju.

Svjedok Živko Guberović iskazao je da je on bio pripadnik dobrovoljačkih jedinica Hrvatske vojske od 13. kolovoza 1991. godine. Po padu Uskeka bio je uhapšen od strane Marka Živkovića. Smatra da je Marko Živković bio glavni za hapšenje ljudi, međjutim svjedoka nije osobno tukao.

- 4 -

K. 17/93-0

Svjedok Željko Grladinović iskazao je da je on poznavao Marka Živkovića jer je često dolazio u Staru Gradišku. U Staroj Gradiški je uhapšen, te je odveden u KPD. Tamo ga je Marko Živković jednom prilikom udario rukama i nogama po tijelu držeći pri tome nož u ruci. Poznate su mu je i to da je Marko Živković nožem porezao Viktora Mihajlinovića. Ukupno je u KPD-u Stara Gradiška proveo 38 dana od čega 18 dana u samici.

Svjedok Miodrag Novaković iskazao je da je on poznavao Marka Živkovića koji je stanovao u stambenom naselju u blizini KPD Stara Gradiška. Kada je bila prva razmjena zarobljenika na raskršću Kosovac-Okučani, vidio je u vojničkoj uniformi Marka Živkovića na straži.

Iz izvoda iz kaznene evidencije utvrđeno je da je Marko Živković do sada kažnjavao zbog krivičnog djela iz članka 168. stavak 1. Krivičnog zakona Republike Hrvatske (KZH), a iz podataka o imovnom stanju utvrđeno je da se isti ne vodi kao posjednik nepokretne imovine.

Analizirajući sve provedene dokaze u posebno iskaze saslušanih svjedoka vijeće je ocijenilo da su iskazi svjedoka međusobno podudarni i čine jednu čvrstu logičnu cjelinu, te im se u cijelosti može pokloniti vjera. Svi saslušani svjedoci osobno poznaju Marka Živkovića i osobno su ga vidjeli u raznim ulogama kao pripadnika "Milicije SAO Krajina". Svi su jednoglasni u tome da se optuženik priključio četničkim formacijama i da je nakon okupacije dijela teritorija Republike Hrvatske na tom okupiranom teritoriju on bio vođa grupe koja je hapsila civilne osobe. Tako je on sam osobno uhapsio svjedoka Viktora Mihajlinovića i pri tome ga maltretirao na način da ga je tukao, nanijevši mu i tešku tjelesnu povredu izbijanjem dva zuba. Viktora Mihajlinovića je osobno on tukao i u zatvoru pokušavajući od njega iznuditi podatke o broju i rasporedu hrvatskih vojnika.

Kao vođa grupe, a što je potvrđeno iz iskaza Matije i Ružice Filjević uhapsio i zatečio civilnu osobu Matiju Filjevića koji je bio zatečen 52 dana. U Staroj Gradiški uhitio je Željka Grladinovića, također civilnu osobu i osobno ga tukao i maltretirao. Prema iskazu Ružice Filjević kojoj sud u cijelosti poklanja vjeru, Marko Živković je kao vođa grupe sa dva oklopjaka ispljačao civilno stanovništvo u okupiranom Gornjem Varežu, zatim pljačkao njihovu imovinu.

Prema Ženevskim konvencijama koje je ratificirala bivša Jugoslavija a u čije ime je Marko Živković i obukao uniformu, točno je naznačeno kako se postupa na okupiranim teritorijima. Članak 4. spomenute konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine naznačeno je da se s njom štite sve osobe u sukobu ili okupaciji koje se u bilo kojem trenutku i na bilo koji način nadju u vlasti stranke u sukobu.

- 5 -

K. 17/93-8

Članak 27. pomenute konvencije govori o tome da sve zaštićene osobe imaju pravo na poštovanje svoje ličnosti i da se s tim osobama mora postupati čovječno i štiti od svakog čina nasilja ili zlostavljanja.

Članak 31. konvencije govori o tome da se nad tim osobama ne smije vršiti nikakva tjelesna ili moralna prinuda osobito da bi se od njih dobila obavještenja.

Članak 32. konvencije govori i zabranjuje poduzimanje bilo kojih mjera koje bi izazivale tjelesne patnje ili bilo kakve druge okrutnosti.

Članak 34. konvencije zabranjuje uzimanje talaca, a članak 53. spomenute konvencije govori da je zabranjeno uništavanje bilo kakve pokretne ili nepokretne imovine na okupiranom prostoru.

Gledajući ponašanje optuženika na izvršenošću je utvrđeno da je on ne samo kao pojedinac, nego i vođa grupe sustavno kršio sve te odredbe Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata.

On je osobno hapsio i mučio ljude, bez ikakvog povoda hapsio civilne osobe, te kao vođa grupe pljačkao imovinu. U svim tim njegovim radnjama sadržana su obilježja krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. OKZH. Zbog toga ga je sud za to krivično djelo i proglasio krivim.

Prilikom odmjerenja kazne sud je imao u vidu veliku društvenu opasnost ovog krivičnog djela jer se radi o najtežim oblicima krivičnih djela koji spadaju u domenu ratnih zločina. Optuženik postupa s uništavanjem i među prvima se svrstava među četničke formacije gdje djeluje čak kao vođa grupe. Optuženik se i dan danas nalazi u četničkim formacijama. Od otegotnih okolnosti sud je imao u vidu da je optuženik već kažnjavan, dok olakotnih okolnosti sud nije našao.

Prilikom odmjerenja kazne vijeće smatra da se svrha kažnjavanja u konkretnom slučaju može postići jedino primjenom kazne zatvora, jer s obzirom na težinu krivičnog djela i visok stupanj krivične odgovornosti na drugi način se ne može postići svrha kažnjavanja.

Prilikom određivanja visine kazne sud je cijele otegotne okolnosti, a prije svega činjenicu da je Marko Živković postupao kao vođa grupe izrekao kaznu u visini od 11 (jedanaest) godina smatrajući da će se takvom kaznom u cijelosti postići svrha kažnjavanja.

Iz činjeničnog opisa prema izmijenjenom činjeničnom stanju sud je izdvojio dio činjeničnog opisa iz optužnice kojim se optuženiku stavlja na teret ubištvo Živka Guberovića. Naime, prema utvrđenom činjeničnom stanju proizlazi da je

- 6 -

K. 17/93-8

Živko Guberović bio u trenutku uhićenja vojna osoba, pa se ponašanje prema njemu ne može svesti pod krivično djelo iz članka 142. stavak 1. OKZH.

Proglašavajući optuženika krivim sud ga je obvezao na snalažanje troškova krivičnog postupka, a koji se sastoji isključivo od putnih troškova svjedoku. Također ga je i obvezao na plaćanje paušalnog iznosa od 5.000.-HRD.

U Požegi, na dan 29. travnja 1993.

ZAPISNIČAR:

Ivanka Stastny, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

Branimir Miljević, v.r.

UPUTA O REDOVNOM PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka pismenog otpredka istog. Žalba se podnosi ovese sudu neposredno na zapisnik ili poštom preporučeno u 3 istovjetna primjerka. O žalbi odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

DWA:

1. Okružno JT Požega KT 49/92
2. Optu. Marko Živković, oglasna pleđa
3. Branitelj Željko Tir, odvjetnik iz Požega
4. Epis.

Suglasnost ovog prijepisa sa izvornikom
ovjcrava upravitelj kancelarije

(Marija Miguć, [illegible])